

Mosley gegn Bretlandi

Dómur frá 10. maí 2011

Mál nr. 48009/08

8. gr. Réttur til friðhelgi einkalífs

Fjölmiðlar. Skylda til að tilkynna um birtingu efnis.

1. Málsatvik

Kærandi, Max Rufus Mosley, er breskur ríkisborgari fæddur árið 1940 og býr í Mónakó. Hann er fyrrum formaður Alþjóðlega bifreiðasambandsins sem er samband bifreiðasamtaka og bifreiðaeigenda um allan heim og stendur fyrir kappaksturskeppninni Formúla 1.

Í mars 2008 birti sunnudagsblað *News of the World* forsíðugrein með titlinum „F1 yfirmaður í ógeðslegu nasistakynsvalli með fimm vændiskonum“. Nokkrar síður í blaðinu voru lagðar undir umfjöllun um efnið ásamt ljósmyndum teknum úr myndbandi sem einn þátttakandi í kynlífsathöfnunum hafði tekið á laun. Nokkrir kaflar úr myndbandinu, ásamt fleiri ljósmyndum, voru einnig birt á heimasíðu dagblaðsins og birtust einnig víða á netinu.

Mosley kærði dagblaðið 4. apríl 2008 fyrir brot á friðhelgi einkalífs. Einnig krafðist hann lögbanns á myndbandsins á heimasíðu blaðsins.

Dómstóll hafnaði lögbannskröfu kæranda 9. apríl 2008 með vísan til þess að sem efnið væri ekki lengur einkamál því það hefði verið birt víða á prenti og á netinu. Aftur á móti taldi dómstóllinn ljósmyndirnar fælu ekki í sér nasistatilvísanir. Birting þeirra um umfjöllunar um kæranda yrði ekki réttlætt með vísan til almannahagsmuna og var því talið brotið gegn á rétti kæranda til einkalífs. Dómstóllinn dæmdi blaðið til greiða kæranda 60,000 bresk pund í skaðabætur.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi taldi brotið gegn réttindum sínum samkvæmt 8. og 13. gr. sáttmálans og að hann væri enn þolandi brots þrátt fyrir bætur sem honum voru dæmdar. Hann taldi brotið felast í því að þar sem blaðið hafði enga lagaskyldu til að tilkynna honum um fyrirhugaða birtingu greinarinnar og myndanna og átti hann þess engan kost að krefjast lögbanns áður en birtingin fór fram.

Niðurstaðan

Breska ríkið hélt því fram að kærandi væri ekki lengur þolandi brots í skilningi sáttmálans þar sem hann hefði fengið 60 þúsund sterlingspund í skaðabætur og 420 þúsund sterlingspund í lögfræðikostnað frá dagblaðinu í samræmi við niðurstöðu breskra dómstóla. Kærandi hélt því fram að hann héldi stöðu brotþola því skaðabæturnar, sem hann fékk vegna brota á friðhelgi einkalífs síns, hefðu ekki fært honum einkalíf sitt aftur eftir að milljónir manna höfðu séð hið niðurlægjandi efni um sig.

Dómstóllinn taldi að kærandi væri enn þolandi brots og benti jafnframt á að hefði ekki fengið úrlausn á kröfu sinni um að skortur á lagaskyldu til að tilkynna fyrirfram um einkalífsumfjöllun, fæli í sér brot á friðhelgi einkalífs.

Dómstóllinn vísaði til þeirra niðurstöðu breskra dómstóla að engir almannahagsmunir hefðu réttlætt birtingu greinarinnar og að kæranda voru dæmdar bætur. Þar sem kæranda var dæmt í hag, mat dómstóllinn jafnvægið á milli friðhelgi einkalífsins og tjáningarfrelsisins í víðara samhengi. Ljóst væri að samkvæmt sáttmálanum var breskum stjórnvöldum skylt, ekki aðeins að skipta sér ekki af einkalífi kæranda, heldur einnig að grípa til aðgerða til að tryggja réttindi hans. Leysa þyrfti úr því hvort sú skylda hvílda á ríkinu að binda í lög skyldu fjölmiðla til að tilkynna fyrirfram um birtingu efnis með umfjöllun um einkalíf manna.

Dómstóllinn tók fram að hann hefði byggt á því í dómaframkvæmd sinni að skaðabætur vegna meiðyrða veittu nægar bætur fyrir brot dagblaða á friðhelgi einkalífs. Hann tók síðan fram að aðildarríkjunum væri veitt svigrúm til mats á því til hvaða aðgerða þau grípi til að tryggja friðhelgi

einkalífs borgaranna. Dómstóllinn lagði einnig áherslu á það að allar takmarkanir á frelsi til að miðla upplýsingum krefðust vandlegrar athugunar.

Breska ríkið hefi gripið til ýmissa ráðstafana til að vernda einkalíf fólks. Fjölmiðlar hefðu sitt eigið innra eftirlit, almenningur geti krafist skaðabóta fyrir dómstólum, og hafi einstaklingur vitneskju um fyrirhugaða birtingu efnis sem snertir einkalíf hans, geti hann farið fram á lögbann til að stöðva birtingu. Auk þessa hafi þingið nýlega rannsakað samhengi milli friðhelgis einkalífs og tjáningarfrelsis í samvinnu við ýmsa hagsmunaaðila. Í skýrslu sem gerð var um efnið hafi verið hafnað kröfunni um að koma á fyrirfram tilkynningarskyldu.

Að teknu tilliti til þeirra fælingaráhrifa sem fyrirfram tilkynningarskylda gæti haft í för með sér fyrir fjölmiðla, efasemda um skilvirkni hennar og þess mikla svigrúms sem breska ríkið hefði á þessu sviði, komst dómstóllinn að þeirri niðurstöðu að 8. gr. legði ekki þá skyldur á aðildarríki að setja reglur um tilkynningarskyldu fjölmiðla vegna birtingar á efni um einkalíf manna. Var því ekki talið brotið gegn 8. gr. sáttmálans.